

Magazyn Polskiej Akademii Nauk
nr 3 (39) 2014
kwartalnik
ISSN 1733-8662
nakład: 1900 egz.

Wydawca:
© Polska Akademia Nauk
adres wydawcy:
Polska Akademia Nauk
Biuro Upowszechniania
i Promocji Nauki
pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa
e-mail: academia@pan.pl
www.academia.pan.pl

prenumerata:
academia.prenumerata@pan.pl

zespół redakcyjny:

Jan Strelau
redaktor naczelny

Anna Zawadzka
zastępca redaktora naczelnego,
Nauki humanistyczne

Katarzyna Czamecka
sekretarz redakcji

Agnieszka Kloch
Nauki biomedyczne

Agnieszka Pollo
Matematyka, Fizyka,
Chemia, Technika

Jolanta Iwańczuk
Nauki o Ziemi

Paweł Adamów
dyrektor artystyczny

Renata Modzelewska
redakcja językowa

Rada Naukowa:
przewodniczący:
Michał Kleiber
Prezes Polskiej Akademii Nauk

Aleksander Posem-Zieliński
Jerzy Duszyński
Henryk Szymczak
Lucjan Pawłowski
Jacek Zaremba

DTP: Studio J.P.J.

Druk: Edit Sp. z o.o.

Od redakcji

Wybór Zofii

„Jestem istotnie stara [...] cieszę się, że nie jestem zobowiązana do młodości”, zanotowała 55-letnia Zofia Natkowska w „Dziennikach czasu wojny”. Dziś to zdanie brzmi dziwnie – granice starości przesunęły się o dobre 20 lat. Jednak uwaga o niezobowiązaniu do młodości jest interesująca. Po przekroczeniu pewnej granicy wieku mogą sobie odpuścić, nie przejmować się zanedo – wydaje się mówić Natkowska. Nie musi mi tak bardzo zależeć na dobrym wyglądzie, osiągnięciach, nie mam ochoty zwracać uwagi na czyjeś opinie. Jestem dojrzałą osobą i znam siebie. Wiem, co osiągnęłam, co mi się nie udało. Wiem, czego nie chcę i czego chcę. I wiem, jak to realizować. To przecież zalety starości, jakkolwiek definiowanej.

Czy teraz uszyszelibyśmy takie wyznaczenie od kogoś w wieku 55 lat? Chyba nie. Współczesny nakaz aktywności i zdrowego stylu życia objął wszystkie pokolenia. Nie tylko młodzi mają uczestniczyć w maratonach – ci starsi, żeby zachować zdrowie i „dotrzymać kroku” innym, mają biegać, chodzić, ćwiczyć. Dbać o sprawność intelektualną. Pomaga w tym rynek, który dostrzegł w osobach już nieaktywnych zawodowo interesujący segment konsumencki. Do tej grupy – w większości ludzi o stałych dochodach, ze zgromadzonym przez lata, choćby skromnym majątkiem – adresowana jest coraz bogatsza oferta nie tylko sektora medycznego, ale też związanego z wolnym czasem: edukacyjna, kulturalna, turystyczna.

W internecie wielką popularnością cieszy się blog Dziarskiego Dziadka, starszego pana chwalcącego się świetną kondycją. Czytają go też i lajkują młodzi, dopatrujący się w nim obietnicy wiecznej młodości i nieprzemijającej sprawności. Jest w nim bowiem zawarta mądra sugestia: trzeba dbać o siebie. W każdym wieku. Sensownie układać sobie życie, żeby ciemniejsza strona starości, którą pokazujemy w tym numerze „Academii” – perspektywa chorób i samotności przed nieuchronnym odejściem – nie musiała nas dotyczyć.

Wróćmy do Natkowskiej. Nie zaprzestała pisanie nawet w czasach okupacji, która oznaczała dla niej doświadczenie postępującej degradacji w każdym wymiarze. Nie rezygnowała ze spotkań z przyjaciółmi, pisarzami, bliskimi. Nie rezygnowała z życia uczuciowego. Swoje dzienniki przestała tworzyć trzy dni przed śmiercią, dziewięć lat po wojnie.

Redakcja ACADEMII

Pogranicze, 1996 r. Łukasz Korolkiewicz (ur. 1948 r.), olej/plótno, 90 x 115 cm.